

19.1.2026

Keski-Suomen hyvinvointialueen arviointimenettely, arviointiryhmän kokous nro 6

Aika 19.01.2026 klo 09.00–13:24

Paikka Valtuustosali, Viitaniementie 1A Jyväskylä / Microsoft Teams -kokous

Jäsenet lääketieteen tohtori Jaakko Herrala, puheenjohtaja
vs. hyvinvointialuejohtaja, sosiaali- ja terveystieteiden toimialajohtaja, Kati Kallimo, Keski-Suomen hyvinvointialue
hallitusneuvos Minna-Marja Jokinen, valtiovarainministeriö
johtaja Kirsi Kaikko, sosiaali- ja terveysministeriö
strategia- ja ohjausyksikön johtaja Tiina Snellman, sisäministeriö
hankepäällikkö Hanna Nevala, asiantuntijasihteeri, valtiovarainministeriö

Kutsutut asiantuntijat

aluehallituksen puheenjohtaja Jani Ylälehto, Keski-Suomen hyvinvointialue
konsernipalvelujen toimialajohtaja Lasse Leppä, Keski-Suomen hyvinvointialue
pelastusjohtaja Ville Mensala, Keski-Suomen hyvinvointialue, poistui klo 9:27
talousjohtaja Aija Suntioinen, Keski-Suomen hyvinvointialue
strategiajohtaja Anu Pihl, Keski-Suomen hyvinvointialue

johtava erityisasiantuntija Juri Matinheikki, valtiovarainministeriö
neuvotteleva virkamies Petri Tuominen, valtiovarainministeriö, paikalla klo 10:34-11:56
erityisasiantuntija Teemu Riipi, sosiaali- ja terveysministeriö, paikalla klo 10:04 lähtien

Käsiteltävät asiat

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 1)

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

2. Arviointiryhmän suositukset ja toimenpide-ehdotukset pelastustoimen osalta

Arviointiryhmä jatkoi 4.12.2025 aloitettua pelastustoimen käsittelyä.

Keskustelussa todettiin, että joulukuussa on allekirjoitettu Itäisen Suomen yhteistyöalueen sopimus. Yhteishankintoja on jo tehty YTA-alueen tasolla. Toimitilojen yhteiskäyttöisyyden suuntaan on otettu ensimmäisiä askelia ja kustannusvastaavuutta seurataan. Huolet liittyvät palvelutuotannon ensilinjan toimintaan ja palvelutasoon liittyvät valvovan viranomaisen korjaustoimet tulee toteuttaa tänä vuonna. Todettiin myös, että pelastustoimi on toteuttanut alueellistamisen mukaan luettuna palveluverkoston integraation jo vuonna 2024. Lisäksi pelastustoimi toimii jo nyt myös yliaalueellisena toimijana. Pelastustoimen palveluissa on integraatiokehityksen sijaan muita kehittämistarpeita liittyen erityisesti tiedolla johtamiseen ja tietopohjan vahvistamiseen ja sen analytiikkaan sekä uuden teknologian käyttöönottoon ja hyödyntämiseen.

Pelastustoimen osalta arviointiryhmä suosittelee, että hyvinvointialue

- hyödyntäisi Itäisen Suomen pelastustoiminnan yhteistyöalueen toimintoja ja resursseja nykyistä laaja-alaisemmin pelastustoimen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa, mukaan lukien tilanne- ja johtokeskustoiminnot. Suunnitteluyhteistyöllä voidaan vaikuttaa myös pelastajien ja alipäällystön voimavarojen riittävyyteen Keski-Suomessa
- kehittää edelleen yhteishankintoja pelastustoiminnan yhteistyöalueella
- edistää hyvinvointialueen toimitilojen yhteiskäyttöisyyttä
- kiinnittää huomiota viranomaistehtävistä perittävien maksujen kustannusvastaavuuteen.

3. Vs. hyvinvointialuejohtajan ajankohtaiskatsaus ja talouden sopeuttamiseen liittyvä päätöksenteon ja toimeenpanon tilanne

Vs. hyvinvointialuejohtaja kertoi alueen ajankohtaisista asioista:

Hyvinvointialuejohtajan rekrytointiprosessi etenee aikataulussa. Lisärahoitusprosessi on käynnissä ja päättyy tammikuun 2026 lopussa. Lisärahoitusta haetaan yhteensä 45,6 M€. Lainanottovaltuuden muutosneuvottelut ovat vielä kesken. Lainanottovaltuuden muutos koskee hyvinvointialueen koko investointisuunnitelmaa. Päätös saadaan helmikuun 2026 aikana.

Vuoden 2025 tilinpäätöksen valmistelu on käynnissä.

Aluevaltuusto hyväksyi 9.12.2025 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2026–2030. Päätökseen lisättiin ponsitekstejä, mutta niillä ei ole arvioitu olevan taloudellista vaikutusta. Palveluverkko 2

hyväksyttiin kolmella tekstilisäyksellä, joilla ei myöskään arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia. Tekstilisäyksissä vaaditaan mm. kuntakohtaista palveluverkon muutosten vaikutusten uudelleen arvioimista. Kirjaus huomioidaan palveluverkon toimeenpanon suunnitelmassa.

Tiedossa on jo, että useampi kunta on tehnyt palveluverkkoa koskevasta aluevaltuuston päätöksestä aluevalituksen hallinto-oikeudelle ja että aluevaltuuston päätökseen on vaadittu toimeenpanokieltoa. Palveluverkkopäätöksen toimeenpanon arvioidaan tällä hetkellä viivästyvän, mutta tilanne tarkentuu sen jälkeen, kun selviää, määrääkö hallinto-oikeus aluevaltuuston päätökseen toimeenpanokiellon. Palveluverkolla tavoitellaan 18,7M€ säästöjä. Täytäntöönpanon viivästyminen yhdelläkin kuukaudella vaikuttaa koko vuoden 2026 säästötavoitteen saavuttamiseen.

4. Konsernipalveluiden kehittäminen (liite 2)

4.1. Alueen yhteenveto ja johtopäätökset etukäteen toimitetusta materiaalista

Konsernipalvelut alittaa vuoden 2025 muutetun talousarvion ja suunnitellut säästöt toteutuvat täysimääräisesti.

Vuodelle 2026 hyväksytyssä talousarviossa konsernipalveluiden toimintakulut ovat 294,6M€.

Talousarvio 2026 sisältää konsernipalveluiden osalta 11,3M€ säästötoimet, jotka sisältävät mm. palveluverkko 1.0 ratkaisun (tilavuokrien säästöt ja tehostaminen), palveluverkko 2.0 (vuokrasäästöt, ja tukipalvelut), työsuhde-etujen tauotuksen vuodelle 2026 (1,2M€), työterveyshuollon palveluiden rajaamisen, henkilöstövähennykset, lomautukset sekä vähennykset koulutus- ja matkakustannuksista. Henkilöstövähennyksinä lakkautetaan yhteensä konsernipalveluissa 67 tehtävää.

Organisaatiomuutokset ovat toteutumassa, tietojohtamisen palvelualue lakkautetaan ja perustetaan uusi raportointi- ja analytiikkayksikkö, joka kehittää talouden ja toiminnan raportointia, seuranta ja ennustemallinnusta. Hankintapalveluiden johtajan rekrytointi on käynnissä.

Henkilöstöön ja tukipalveluihin liittyvät asiat (ml. ict) käsitellään arviointiryhmän seuraavassa kokouksessa. Asiakastietojärjestelmän hankinta on viime vuonna jouduttu keskeyttämään ja nyt käynnistyy uusi hankintaprosessi.

4.2. Arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten seuranta, talouden sopeutustoimien jatkovalmistelu

Arviointiryhmän antamien toimenpide-ehdotusten ja suositusten sekä palveluverkko 2.0 päätöksen toimeenpano on projektoitu ja aikataulutettu. Arviointiryhmälle esiteltiin toimeenpanon seurantamallia.

Lisäksi arviointiryhmälle esiteltiin mallipohja sopeutustoimien seurantaexcelistä, jossa oli yhdistetty palvelustrategian seuranta talouden sopeuttamissuunnitelmaan vuoteen 2030 saakka valtuuston joulukuussa hyväksymän talousarvion ja taloussuunnitelman mukaisesti.

Suunnitelma muodostaa taloussuunnitelman/ kehyksen vuoteen 2030 saakka ja asettaa siten tulevat talousarvioraamit toimialoille. Laskennassa on huomioitu käytettävissä olevien tietojen perusteella kustannustason muutokset, palvelutarpeen kasvu, palkkaratkaisut ja valtion rahoitus.

Keskustelussa todettiin, että valmisteltu sopeutustoimien seuranta-excel on hyvä pohja jatkovalmistelulle. Tiedosto toimitetaan arviointiryhmälle (Teams-kanavalle), ja käsitellään tarkemmin 19.3.26 arviointiryhmän kokouksessa. Todettiin, että seurantaexcel tullaan liittämään arviointiryhmän loppuraporttiin.

Alueella on varauduttu siihen, että hyväksyttyä vuoden 2026 talousarviota joudutaan muuttamaan talousarviovuoden aikana. Muutostarpeita voi syntyä mm. edellä mainitun palveluverkkopäätöksen toimeenpanon viivästymisen vuoksi. Vuoden 2026 ensimmäinen osavuosikatsaus saadaan käyttöön huhtikuussa. Mahdollista talousarviomuutosta voitaisiin käsitellä aluevaltuustossa toukokuussa (26.5) tai kesäkuussa 2026.

Sovittiin, että arviointiryhmän loppuraportti viedään aluehallituksen käsittelyyn 26.5.2026 ja aluevaltuustoon 9.6.2026.

5. Arviointiryhmän johtopäätökset

Arviointiryhmä merkitsee tiedoksi alueen suunnitelmat arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten sekä palveluverkkopäätöksen toisen vaiheen toimeenpanemiseksi ja seurannaksi. Arviointiryhmä merkitsee myös tiedoksi, että valtuuston palveluverkkopäätöksiin on tehty aluevalituksia.

Arviointiryhmä korostaa, että arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten perusteella tehtävät päätökset, niiden toimeenpano ja toimeenpanon seuranta sekä palveluverkkopäätöksen toisen vaiheen toimeenpano ovat oleellinen osa alueen 9.12.2025 päättämän talousarvion ja taloussuunnitelman toimeenpanoa. Hyväksytyn talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohtana ja tavoitteena on, että alueen taseeseen kertyneet alijäämät olisi mahdollista kattaa vuoden 2030 loppuun mennessä. Tavoite on erittäin haastava ja vaatii alueelta erittäin merkittäviä muutoksia kaikilla osa-alueilla sekä edellyttää erittäin vahvaa muutos- ja henkilöstöjohtamista.

Arviointiryhmä toteaa aiemmin antamiinsa toimenpide-ehdotuksiin ja suosituksiin viitaten edelleen, että talouden tasapainottaminen ja alijäämien kattaminen on mahdollista vain, jos alue keskittyy lain edellyttämien palvelujen turvaamiseen ja karsii sekä järjestää uudelleen muuta toimintaa. Tämä edellyttää myös, että palvelujen oikean kohdentumisen ja vaikuttavuuden seurantaan panostetaan. Alueen taseeseen kertynyt erittäin merkittävä alijäämä kertoo siitä, että nykyisten palvelujen ja toimintatapojen ylläpitäminen aiemmalla tavalla ei ole mahdollista.

Edellä todettuun liittyen arviointiryhmä toteaa, että suunniteltujen toimenpiteiden, toimintatapa- ja palveluverkkomuutosten toimeenpanon nopea käynnistäminen, toimeenpanon seuranta ja välitön reagointi poikkeamiin sekä korjaavien toimien pikainen toimeenpano on välttämättömyys hyväksytyn talousarvion ja taloussuunnitelman tavoitteiden toteutumiseksi. Alueen taseeseen kertyneiden alijäämien kattaminen suunnitellussa aikataulussa edellyttää, että vuoden 2026 talousarvion taloudelliset tavoitteet saadaan toteutettua täysimääräisesti.

Alueen tulisi myös yhdyspintatyön osalta keskittyä rahoittamaan vain sellaista toimintaa, jonka kustannusvaikuttavuus voidaan todentaa. Näin alueen on mahdollista karsia päällekkäisyyksiä, kohdentaa toimia väestön kulloisenkin tarpeen mukaisesti ydinasioihin sekä varmistaa toteuttavien toimien vaikuttavuus.

Arviointiryhmä toteaa, että myös kaikkien investointien suunnittelun ja toimeenpanon tulee lähteä siitä lähtökohdasta, että hyväksytyn talousarvion ja taloussuunnitelman tavoitteet toteutuvat.

Ict- investointeihin liittyen arviointiryhmä toteaa, että alueen suunnitteleminen merkittävien toimintatapa- ja palvelurakennemuutosten mahdollistaminen ja toimeenpano tulee olla lähtökohtana myös ict-investointeja priorisoitaessa.

Arviointiryhmä pitää perusteltuina ja suosittelee toteuttamaan konsernipalvelujen toimialalle suunniteltuja kehittämistoimia:

- Hankintapalvelujen uudelleen organisointi ja roolin vahvistaminen
- Raportointi- ja analytiikkapalveluiden kehittäminen
- Tilojen käytön optimointi, yhteiskäytön lisääminen sekä tarpeettomista tai toimintaan soveltumattomista tiloista luopuminen sekä näitä tavoitteita tukevien käytäntöjen ja johtamismallien kehittäminen ja käyttöönotto
- Tekoälyn ja digitalisaation kokonaistaloudellinen hyödyntäminen
- Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän yhtenäistämiseen tarvittavan hankintaprosessin käynnistäminen nopealla aikataululla.

Edellä esitetyt toimet liittyvät osaltaan jo aiemmin annettuihin, palvelualoja koskeviin toimenpide-ehdotuksiin ja suosituksiin.

6. Viestintä

Sovittiin kokouksesta tiedottamisesta.

7. Muut asiat

Käytiin keskustelu kevään 2026 kokousten teemoista ja käsiteltävistä aiheista. Sovittiin, että helmikuun kokouksessa käsitellään HR-palveluiden ja palvelutuotannon tukipalveluiden lisäksi myös ICT-kehittämistä vuoteen 2035.

Maaliskuun kokouksessa 19.3.2026 käsitellään vielä uudelleen erikoissairaanhoidon, YTA-yhteistyötä, sosiaalihuollon palveluiden rakennemuutoksen toteuttamista, sekä organisaatio- ja johtamisjärjestelmän uudistamista. Lisäksi käsitellään sopeutustoimien ja arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten toimeenpanon etenemistä edellä esitellyn seurantaexcelin pohjalta.

Todettiin, että eduskunnan käsittelyyn on annettu HE 189/2025, jolla hyvinvointialueesta annettua lakia muutetaan väliaikaisesti siten, että valtiovarainministeriö voisi tietyin edellytyksin myöntää mahdollisuuden kattaa kertyneet alijäämät vuoden 2027 tai 2028 loppuun mennessä voimassa olevan sääntelyn sijasta. Eduskunnan käsittelyssä oleva esitys ei koske tällä hetkellä arviointimenettelyssä olevia hyvinvointialueita, joiden alijäämän kattamiskausi pitenee arviointimenettelyssä sovitun sopeuttamissuunnitelman perusteella.

8. Seuraavat kokoukset

19.2.2026 klo 8:30–16 Teams

19.3.2026 klo 8:30–16 Teams

22.4.2026 klo 8:30–16 Helsinki

21.5.2026 klo 8:30–16 Jyväskylä

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13:24.

Liitteet

Liite 1. Pöytäkirja 04.12.2025 kokouksesta

Liite 2. Keski-Suomen hyvinvointialueen esitys konsernipalveluista

VN/19137/2025-VM-16

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: